

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ___ ” _____ 2018 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності **076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка, планування та управління бізнесом»

на тему:

**«Дослідження та прогнозування кон'юнктури ринку (на прикладі
ринку плодово-ягідної продукції в Україні)»**

Виконавець:

студентка 6 курсу ФЕУП

Комендантова Анастасія Петрівна _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Доброва Наталя Василівна _____

ОДЕСА – 2018

АНОТАЦІЯ

Комендантова А.П., «Дослідження та прогнозування кон'юнктури ринку (на прикладі ринку плодово-ягідної продукції в Україні), кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою «Економіка, планування та управління бізнесом», Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес дослідження та прогнозування кон'юнктури ринку плодово-ягідної продукції в Україні.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти досліджень кон'юнктури ринку, методи оцінки кон'юнктури ринку, необхідність та особливості її дослідження в Україні.

Проаналізовано кон'юнктуру ринку плодово-ягідної продукції в Україні, експортно-імпортний потенціал ринку, проблеми, тенденції та перспективи розвитку ринку плодово-ягідної продукції в Україні.

Запропоновано прогноз об'єму виробництва плодово-ягідної продукції в Україні на 2019 рік та шляхи підвищення ефективності функціонування ринку плодово-ягідної продукції в Україні.

Ключові слова: кон'юнктура, плодово-ягідна продукція, виробництво, ринок, кон'юнктурні дослідження, перспективи розвитку, прогноз виробництва, шляхи підвищення.

ANNOTATION

Komendantova A.P., «Research and forecasting of market conditions (on the example of the fruit and berry market in Ukraine)»,
qualifying work for obtaining an educational master's degree in a specialty "076" Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges " under the Master's program "Economics, Planning and Business Management" Odessa National Economic University
Odessa, 2018

Master's qualification work consists of three chapters.

The object of the research is the process of research and forecasting of the market situation of fruit and berry products in Ukraine.

The work deals with the theoretical aspects of market conditions research, methods of market conditions evaluation, necessity and peculiarities of its research in Ukraine.

Author analysis the situation of the fruit and berry market in Ukraine, the export-import potential of the market, problems, trends and prospects of the fruit and berry market development in Ukraine.

The prognosis of the production volume of fruit and berry products in Ukraine for 2019 and ways to improve the functioning of the market of fruit and berry products in Ukraine are proposed.

Keywords: conjuncture, fruit and berry market, production, market, conditional research, prospects of development, production forecast, ways of improvement.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ	6
1.1. Економічна сутність ринкової кон'юнктури.....	6
1.2. Методологічні підходи дослідження кон'юнктури ринку	15
1.3. Особливості дослідження кон'юнктури ринку сільськогосподарської продукції	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ РИНКУ ПЛОДОВО-ЯГІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ	27
2.1. Загальна характеристика ринку плодово-ягідної продукції в Україні ..	27
2.2. Оцінка основних показників кон'юнктури ринку плодово-ягідної продукції в Україні	35
2.3. Аналіз експортного та імпортного потенціалу ринку плодово-ягідної продукції	50
РОЗДІЛ 3. ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ПЛОДОВО- ЯГІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ.....	59
3.1. Прогнозування показників розвитку ринку плодово-ягідної продукції	59
3.2. Визначення проблем, що стримують збалансований розвиток ринку плодово-ягідної продукції в Україні.....	67
3.3. Обґрунтування шляхів підвищення ефективності функціонування ринку плодово-ягідної продукції в Україні.....	75
ВИСНОВКИ	86
Список використаних джерел	89

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сільське господарство - це одна із найважливіших галузей розвитку будь-якої держави, вивчення якої залишається актуальним та пріоритетним видом діяльності. Вона формує аграрно-промисловий ринок країни, економічну та продовольчу базу, продукти харчування для населення, а також трудовий потенціал країни. Україна має ряд переваг для розвитку сільського господарства, зокрема, такі як вигідні природно-кліматичні умови виробництва продукції, зручне логістичне транспортне розташування, близькість основних ринків збуту, постійне зростання населення в країні та в світі, а в наслідок, зростання світового попиту на продовольчі продукти.

Важливим також є те, що агропромисловий комплекс у 2017 році забезпечував понад 10 % обсягу ВВП України. Сільське господарство відіграє важливу роль у формуванні темпів економічного зростання. Аграрні виробники забезпечують продовольчу безпеку країни та здійснюють значний внесок до експортних товаропотоків.

Стимулювання розвитку сільськогосподарських підприємств вирішить соціально-економічні проблеми країни, проблеми забезпечення населення якісною та екологічною продукцією, а також підвищить рівень зайнятості сільського населення.

Ураховуючи нестабільну політичну і економічну ситуацію, агропромисловий комплекс демонструє високі результати. Україна, маючи високий природно-ресурсний потенціал, має унікальні можливості для розвитку аграрної галузі.

Сучасна кон'юнктура глобального ринку аграрної продукції передусім характеризується зміною співвідношення світового попиту і пропозиції, ціновими коливаннями, а також динамічним зростанням торгівлі продовольством у контексті збільшення потреб населення і його доходів у різних частинах світу.

Для вітчизняного агробізнесу глобальна кон'юнктура стала поштовхом на шляху підвищення рівня продуктивності використання ресурсного потенціалу та суттєвого збільшення обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції.

Необхідно постійно досліджувати кон'юнктуру ринку, вивчати тенденції розвитку сільського господарства, аналізувати попит, виявляти та вирішувати проблеми у цій галузі економіки.

Необхідність постійного дослідження змін тенденцій функціонування ринку плодово-ягідної продукції України зумовила вибір теми, постановку мети і завдань дослідження.

Проблемою підвищення ефективності функціонування ринку плодово-ягідної продукції України та зростання рівня конкурентоспроможності цієї галузі широко висвітлені в дослідженнях і публікаціях: В.В. Щербак, А. І. Ковальова, Т.О. Кобелевої, В.Р. Кучеренко, Л.В. Оболонцева.

Мета дослідження—дослідження і прогнозування кон'юнктури ринку на прикладі ринку плодово-ягідної продукції в Україні.

Завдання дослідження:

1. Розглянути теоретичні аспекти досліджень кон'юнктури ринку.
2. Охарактеризувати методик дослідження кон'юнктури ринку.
3. Визначити особливості дослідження кон'юнктури ринку сільськогосподарської продукції.
4. Дослідити загальний стан ринку плодово-ягідної продукції в Україні.
5. Оцінити основні показники стану кон'юнктури ринку плодово-ягідної продукції.
6. Проаналізувати експортно-імпортного потенціалу ринку плодово-ягідної продукції в Україні.
7. Спрогнозувати розвиток на ринку плодово-ягідної продукції.
8. Визначити проблеми, що стримують розвиток ринку плодово-ягідної продукції в Україні.

9. Обґрунтувати шляхи підвищення ефективності функціонування ринку плодово-ягідної продукції в Україні.

Об'єктом дослідження є процес дослідження ринку плодово-ягідної продукції в Україні

Предметом дослідження – теоретичні, методологічні та прикладні аспекти дослідження та прогнозування ринку сільськогосподарської продукції

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань в роботі використовувалися різні методи: теоретичного узагальнення – для визначення суті понять «економічна кон'юнктура»; системного підходу – для узагальнення факторів та показників; аналіз, оцінка та прогнозування показників кон'юнктури ринку; порівняння, групування; статистичного аналізу – для аналізу показників та впливу факторів на формування економічної кон'юнктури; графічний – для наявного зображення динаміки основних показників кон'юнктури ринку плодово-ягідної продукції; моделювання – для встановлення прогнозних значень основних показників. Обробка даних здійснювалася з використанням пакету Excel для Windows та програмою Statistica 7.0 від StatSoft.

Інформаційною базою дослідження. Для проведення дослідження були використані вітчизняні та зарубіжні публікації; монографії; матеріали Державної служби статистики; Закони України, що регламентують функціонування сільськогосподарської галузі; звіти відповідних аграрних органів, наукові публікації, дані мережі Інтернет.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами проведених досліджень опублікована стаття.

Комендантова А. Аналіз розвитку ринку плодово-ягідної продукції в Україні// Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2018. – № 6-7 (258-259). – 228 с. – С.73.

ВИСНОВКИ

В ході проведеного дослідження щодо прогнозування кон'юнктури ринку плодово-ягідної продукції в Україні, можна зробити наступні висновки.

1. Економічна кон'юнктура є складною системою, що характеризує ситуацію на ринку, стан якої в кожен момент часу визначається дією сукупності кон'юнктурутворюючих факторів і відображається станом показників економічної кон'юнктури.

2. Методика вивчення економічної кон'юнктури містить такі види робіт: визначення об'єкта дослідження; дослідження основних рис і особливостей ринку; визначення кола показників кон'юнктури; формування інформаційної бази аналізу кон'юнктури; визначення методів дослідження; аналіз результатів дослідження; визначення методів прогнозування кон'юнктури; складання кон'юнктурного прогнозу.

3. Дослідження ринку сільськогосподарської продукції здійснюється на основі використання методичного інструментарію та поетапно, де на кожному із етапів досліджується певна складова (структурна частина), починаючи від наявних попиту та пропозиції, структури ринку, поведінки різних суб'єктів та наявних явищ на ринку, оцінка державного регулювання функціонування аграрного ринку та аналіз результативності ринку.

3. Важливе місце в агропромисловому комплексі України належить садівництву. Плоди та ягоди є одним з основних джерел забезпечення необхідними для організму людини речовинами.

4. У загальній структурі сільськогосподарських культур України у 2017 році плоди і ягоди займали одну із найменших часток та складають 3 % (2048,0 тис. т.).

5. Площа насаджень за період з 1990 по 2017 рік скоротилася у 3 рази, а саме з 679,8 тис.га до 225,5 тис.га. Урожайність плодово-ягідних культур

поступово зростає. У 2017 році урожайність склала 10,31 тони з 1 гектара площі під посадку плодово-ягідної продукції.

6. У товарній структурі виробництва плодів і ягід більшу частку займають зерняткові культури, які формують більше половини валового врожаю. Майже 30 % виробництва припадає на кісточкові культури решту обсягів забезпечують ягоди. Найбільшими регіонами-виробниками плодів та ягід в Україні стали Вінницька, Хмельницька, Чернівецька та інші області.

7. Фактичне споживання плодів та ягід у 2017 році складає – 52,8 кг, що менше на 22 % менший за мінімальні норми.

8. В 2017 році Україна експортувала продукцію плодів та ягід на суму 195287,3 тис.дол., а імпортувала, в свою чергу, на суму 477254,8 тис. дол.

9. Сальдо зовнішнього обороту є негативним, що означає, що галузь повністю не забезпечує потребу українського ринку та не перекриває імпорт продукції в повному обсязі.

10. На основі програми «Statistica 7.0 від StatSoft» результати прогнозування показують, що обсяг виробництва плодово-ягідної продукції в 2019 році приблизно складе 2208,458 (тис.т). Причому з достовірністю в 95% можна сказати, що вказаний обсяг виробництва буде перебувати в межах від 1924,33 до 2534,539 тис. т.

11. Незважаючи на те, що на сучасному етапі галузь виробництва плодово-ягідної продукції розвивається, все ж таки є проблеми які стримують збалансований розвиток плодово-ягідної продукції. Кооперація, вихід на експорт, вільна конкуренція, низька якість посадкового матеріалу, нерозвинена плодово-переробна галузь, відсутність сучасних технологій для зберігання свіжої продукції та працююча державна підтримка. Такі оперативні питання потребують вирішення.

12. Для подальшого розвитку ринку плодово-ягідної продукції необхідним є прийняття заходів розвитку як зі сторони держави так і зі сторони самого виробника плодів та ягід. Державне регулювання загалом аграрного сектора та зокрема ринку сільськогосподарської продукції повинно

здійснюватися на основі здійснення ефективного управління економічними та соціальними процесами шляхом застосування дієвих економіко-правових важелів впливу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Щербак В.В. Методологія дослідження кон'юнктури товарного ринку / В.В. Щербак // Приазовський економічний вісник. – 2017. – № 2. – С. 30-35 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2017/2_02_uk/8.pdf
2. Ковальов А. І. Проблеми кон'юнктурних досліджень ринків товарів та послуг в Україні : монографія / А. І. Ковальов – Одеса: Атлант. –2010. – 266с.
3. Кобелева Т.О. Дослідження економічної сутності ринкової кон'юнктури/ Т.О. Кобелева Н.П. Ткачова, А.В. Кобелева. // Науковий вісник Харківського політехнічного інституту. – 2015. – С. 488-489 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/32104/1/277-488-489.pdf>
4. Кон'юнктура міжнародного ринку товарів і послуг [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://bookss.co.ua/book_konyunktura-mizhnarodnogo-rinku-tovariv-i-poslug_818/
5. Кобелева Т.О. Кон'юнктура міжнародного ринку як економічна категорія маркетингової політики підприємства: навч.посіб. / Т.О. Кобелева, П.Г. Перерва . – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. [Електронний ресурс] – Режим доступу:http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/30772/1/Kobeleva_Koniuktura_mizhnarodnoho_2016.pdf
6. Дячун О.Д. Сутність кон'юнктури ринку, її види та показники [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=71213>
7. Абакуменко О. В. Кон'юнктура фінансового ринку / О. В. Абакуменко // Економічна наука. – 2013. – № 21. – С. 37-41. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2013/10.pdf
8. Кучеренко В.Р. Проблемы конъюнктурных исследований на рынках товаров и услуг / В.Р. Кучеренко, В.А. Карпов, И.А. Соломенцев // Научное издание. — Одесса: ОГЭУ, 2006. — 205 с.

9. Левицький В.В. Формування стратегій розвитку підприємств на засадах прогнозування кон'юнктури ринку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук.: спец. 08.00.04 "Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)" / В.В. Левицький. — Львів, 2008. — 24 с.

10. Оболонцева Л.В. Кон'юнктурні дослідження галузевого ринку: підручник / Л. В. Оболонцева; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 249 с.

11. Конспект лекцій з курсу «Кон'юнктура товарних ринків» для студентів спеціальності 6.030507 «Маркетинг» / Укл.: В.В. Кузяк, Ю.Я. Добуш. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2013. – 200 с.

12. Серова І. А. С Дослідження і прогнозування економічної кон'юнктури.: конспект лекцій / І. А. Серова, Т. С. Мирна. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 92с.

13. Кон'юнктура європейських ринків [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://bookss.co.ua/book_konyunktura-yevropejskih-rinkiv_816/

14. В. В. Кузяк Кон'юнктура товарних ринків : конспект лекцій / Кузяк В.В., Добуш Ю.Я., 2013. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nebotan.info/commodity.php>

15. Іванова Л.О. Зміст і види економічної кон'юнктури: конспект лекції / Л.О.Іванова . – Львів . – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/>

16. Дибб.С., Симкин Л. Пракическое руководство по сегментированию рынка. – СПб: Питер, 2001. – 240 с.- (Серия «Маркетинг для профессионалов»).

17. Андрейченко А.В., Аналіз ринкової кон'юнктури: навчальний посібник. / Андрейченко А.В., Горбаченко С.А., Грінченко Р.В., Карпов В.А., Кучеренко В.Р.– Одеса: ОНЕУ, 2014.– 345 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua>

18. Сутність маркетингових досліджень [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://studopedia.su/12_4506_sutnist-marketingovih-doslidzhen.html
19. Светуньков С. Г. Методы маркетинговых исследований: учебное пособие / С.Г. Светуньков. – СПб.: ДНК, 2008. – 352 с.
20. Беляевский И.К. Маркетинговые исследования: информация, анализ, прогноз / И.К. Беляевский. – М.: ММИЭИФП, 2012. – 175 с.
21. Кучеренко В. Р. Моніторинг світових ринків харчової сировини і продукції АПК : [Навчальний посібник] / В. Р. Кучеренко, А. В. Андрейченко, Р. В. Грінченко. – Одеса, 2013. – 111 с.
22. Андрійчук А.В. Специфіка досліджень та особливостей розвитку ринку АПК України / А.В. Андрійчук, Д.В. Завертаний // Ринкова економіка . – 2016 . – № 3. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [file:///C:/Users/Asus/Downloads/77003-162071-1-PB%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Asus/Downloads/77003-162071-1-PB%20(1).pdf)
23. Економічна теорія [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1151051339837/politekonomiya/agropromisloviy_kompleks_yogo_struktura_funktsiyi
24. Кошій О.В. Теоретичні засади багатоциклічності формування економічної кон'юнктури / О.В. Кошій // Економічні науки. Серія "Економічна теорія та економічна історія". Збірник наукових праць. ЛНТУ. - Випуск 6 (23). – Ч. 1. –Луцьк, 2009.
25. Нелеп В.М. Планування на аграрному підприємстві: підручник / В.М. Нелеп– К.: КНЕУ, 2004. – 495 с.
26. Севідова І.О. Проблемні аспекти дослідження кон'юнктури сільськогосподарського ринку в Україні [Електронний ресурс] / І.О. Севідова, С.В. Плигун. – 2018. –№ 15-16. – Режим доступу: http://www.agrosvit.info/pdf/15-16_2018/9.pdf
27. Нуралиев С.У. Маркетинг: учебное издание для бакалавров / С.У. Нуралиев, Д.С. Нуралиев. – М: Издательско-торговая корпорация «Дашков », 2014. – 362 с.

28. Ібатуллін М.І. Методичні підходи до оцінки кон'юнктури агропродовольчого ринку [Електронний ресурс] / М.І. Ібатуллін // Економіка та управління АПК. – 2015. – №2. – Режим доступу: http://econommeneg.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/economika/2015_2_ibatulin_ua.pdf

29. Пенцак Т.Г. Підвищення економічної ефективності збуту суниці садової на ринок переробки [Електронний ресурс] / Т.Г. Пенцак, А.В. Галяс // . – Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. –2016 . – № 2(69). – Режим доступу : <file:///C:/Users/Asus/Downloads/837-Article%20Text-1615-1-10-20161014.pdf>

30. Державний комітет статистики України. Офіційний сайт [Електронний ресурс].– Режим доступу:<http://www.ukrstat.gov.ua>

31. Ринок фруктів і ягід [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://propozitsiya.com/ua/rinok-fruktiv-i-yagid>

32. Про садівництво та ягідництво [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://procherk.info/news/7-cherkassy/43284-pro-sadivnitstvo-ta-jagidnitstvo-govorili-na-seminari-u-mlievi>

33. Дорош-КізимМ.М Перспективи розвитку агропромислового комплексу України в умовах євроінтеграції [Електронний ресурс]/ М.М. Дорош-Кізим, О.О. Дадак, Т.С. Гачек //Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. – 2017. –№ 76. – Режим доступу: <file:///C:/Users/Asus/Downloads/1134-Article%20Text-2204-1-10-20170514.pdf>

34.Рынокфруктов и ягод [Електронний ресурс] / Аналітика – 2015. – Режим доступу: https://inventure.com.ua/analytics/investments/rynok_fruktov_i_yagod_v_ukraine

35. Основи товарознавства [Електронний ресурс]/ конспект лекції . – Режим доступу: <https://buklib.net/books/21949/>

36. БурляйО.Л. Сучасний стан розвитку садівництва в Україні [Електронний ресурс] О.Л. Бурляй, А.П. Бурляй, А.О. Харенко. – Режим доступу: file:///C:/Users/Asus/Downloads/zhpumus_2013_82_41.pdf

37. Матвійчук Н. П. Аналіз ринку плодово-ягідної продукції України / Н. П. Матвійчук // Науковий вісник Ужгородського національного університету . – 2017. – Вип.12– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/12_2_2017ua/6.pdf
38. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrexport.gov.ua/ukr/prom/ukr/153.html>
39. Кондратенко П.В. Ягідництво України - стан і перспективи розвитку [Електронний ресурс]/ П.В. Кондратенко, Л.М. Шевчук, Л.О. Барабаш // Інститут садівництва (ІС) НААН . – 2014. – №68. – Режим доступу: file:///C:/Users/Asus/Downloads/sadiv_2014_68_15.pdf
40. Антомонова Л. Бізнес на вишні / Л. Антомонова // Журнал «Зерно». – 2018. – №8.
41. Річний галузевий звіт «Садівництво та ягідництво в Україні – 2017» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrsadprom.org/wp-content/uploads/2018/03/Zvit-UKRSADPROM_2017.pdf
42. Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 780 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/780-2016-%D0%BF>
43. Ковальова О.М. Стан галузі садівництва в Україні та Сумській області [Електронний ресурс] / О.М. Ковальова // Сумський національний аграрний університет, Україна . – Режим доступу: <http://repo.sau.sumy.ua/bitstream>
44. Савенко Г.Є. Розвиток ринку продукції ягідних культур України в умовах євроінтеграції [Електронний ресурс] / Г.Є.Савенко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2017. – Режим доступу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/23-1-2017/30.pdf>

45. Гуторова О.О. Маркетингова стратегія розвитку садівництва: теоретико-прикладний аспект: монографія / О.О. Гуторова, С.В. Шерстюк / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Харків: ХНАУ, 2013. – 235 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/bitstream>

46. Щубравська О.В. Ризики розвитку аграрного сектору економіки України в умовах лібералізації зовнішньої торгівлі [Електронний ресурс] / О.В. Щубравська // Інститут економіки та прогнозування НАН України. – 2007. – Режим доступу: http://eip.org.ua/docs/EP_07_2_88_uk.pdf

47. Збільшення експорту плодів та ягід [Електронний ресурс]. – Аналітика. – 2018 – Режим доступу: <http://ukrsadprom.org>

48. Радіщук Т.П. Особливості прогнозування кон'юнктури товарного ринку [Електронний ресурс] / Т.П. Радіщук // Волинський національний університет імені Лесі Українки. – 2010. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/18763/1/10-39-41.pdf>

49. Янковой А.Г. Математико-статистические методы и модели в управлении предприятием: Учебное пособие. – Одесса : ОНЭУ, ротاپринт, 2014. – 250 с.

50. Гаврилюк В.Т. Аналіз впливу інвестицій на економічне зростання країни з використанням виробничих функцій [Електронний ресурс] / В.Т. Гаврилюк // Харківський соціально-економічний інститут. – 2012. – №4(16). – Режим доступу: <http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2012/eco-4-2012/073-78.pdf>

51. Осипова М.М. Розвиток плодоовочевого сектору економіки України: стан та перспективи / М.М. Осипова // Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 4-5 жовтня 2018 р.). – Одеса: «Принтбистро», 2018. – 263 с.

52. Сучасні технології та кооперація – шлях для розвитку галузі садівництва та ягідництва України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrsadprom.org/blog>

53. Асоціація ягідництва України. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaberries.com.ua>

54. USAID – офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.usaid.gov/uk/ukraine>

55. Яснолоб І.О. Кон'юнктурний аналіз ринку плодоовочевої продукції [Електронний ресурс] / І.О. Яснолоб // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/7.1/329.pdf>

56. Пропозиція - Головний журнал з питань агробізнесу Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://propozitsiya.com/ua>

57. Про схвалення Концепції розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018-2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 №664-р [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/664-2017-%D1%80>

58. Галузева Програма розвитку садівництва України на період до 2025 року. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/node/14018>

59. Черевко Г. Підвищення ефективності садівництва в Україні: економіко-технологічні аспекти [Електронний ресурс] / Г.Черевко, Ю.Крупич, О.Крупич // Львівський національний аграрний університет. – 2013. –№1-2. – Режим доступу: [file:///C:/Users/Asus/Downloads/ae_2013_6_1-2_18%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Asus/Downloads/ae_2013_6_1-2_18%20(2).pdf)

60. Стан зрошення садів та ягідників в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrsadprom.org/blog>

61. Реалии и потребности украинского садоводства 2017 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://propozitsiya.com/realii-i-potrebnosti-ukrainskogo-sadovodstva>